

Comórtais na gáis úafásach

Fluairín

Nimhíh cúigear eolaí agus iad ag iarradh an gás seo a dhéanamh. Ar dheireadh rinne an eolaí francach Henri Moissan (1852-1907) é ag úsáid treallaimh platanam. D'úsáid sé an miotal seo mar ní féidir le fluairín é a tuaslagadh. Sa lá atá inniu ann usáidtear méideanna beaga de fluairín i dtaos fiacla chun ár bhfiacla a chosaint.

Meatán

Boilgearaíonn an gás seo ó corraithe agus lasann sé go héasca chun solais taibhsiúl a chruthú. Tugtar 'jack-o'-lantern' orthu. Faightear meatán i mbóanna (agus daoine) comh maith agus iad ag bromannach. Tá sé fíor!

Ozón

Tá trí adaimh ocsaigine in ozón. Tá boladh ag ozón ar nós fear tirim atá úr gearrtha. Aimsigh eolaí an gás nuair a thug said faoi deara an boladh ait sa saotharlann. Maraíonn ozón geirme. Maraíonn sé daoine comh maith má análaíonn said in iomad. Tá an t-ádh orainn mar go bhfuil an chuid is mó den ozón suas 25km san aer... ag tabhairt cosaint dúinn ó gathanna na gréine.

Clóirín

Is í truailliú ó gáiseanna le clóirín an fáth go bhfuil poill ins an ciseal ozóin thar an Antartach. Ach bhí an gás uafásach seo ag cruthú fadhbanna tríd na haoise. Thart ar 600 bliain ó shin bhoilgearnaigh ailceimiceoir clóirín tríd uisce agus dúirt sé go raibh sé oiriúnach i gcóir sailéad. Bhí sé mícheart! Is nimh é.

Ceisteanna

- ① Tarraing scála agus cuir na gáiseanna in ord ón gáis is measa go dtí an gás is fear.
- ② Tá sé soiléar go bhfuil gáiseanna an-dainséarach, ainmnigh na gáis atá cabhrach dúinn nó atá ag taisteáil uainn.
- ③ Cruthaigh póstaer sábhailteacht ar ceann amháin des na gáis thuas. Bí cinnte go bhfuil siombal sábhailteacht chun rabhadh a thabhairt do dhaoine faoi na dainséairí ag baint leis na gáis.